

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HERTHA

TIDSKRIFT FÖR DEN SVENSKA
KVINNORÖRELSEN
UTGIVEN AV FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET
✠ REDAKTÖR: ELLEN KLEMAN ✠

**både
barnen
och jag
gilla
kooperativa**

Jag handlar kooperativt. Hushållet skulle inte gå ihop annars, så många som vi ä.

Sedan barnen blivit så pass stora, att de kunna hjälpa till lite, skickar jag dem att handla. Och det göra de så gärna.

Butiken är ren och där råder god ordning. Det är två ting som barn ej få se för ofta. Jag ger — vis av erfarenhet — mina vänner det rådet:

**gör pengarna dryga —
köp kooperativt**

Gammal svensk
rococo
Förnämligt
Modernt
Elegant

Garanterad extra 1:a förs. Alpaca och kontrollerat äkta silver. Mönstret som bör finnas i varje svenskt hem.

Endast hos juvelerare

Ett gott råd!

Av de kuvertsilver som för närvarande finnes i marknaden är den största del som benämnes 1:ma Svenska Nysilver av synnerligen underhållig kvalitet, beroende på osund konkurrens.

För att icke genom vilseledande stämplrar kunna förväxla olika hållbara fabrikat, av samma facon hava nya smakfulla modeller komponerats och lagligen skyddats, samt tillverkas endast i garanterad 1:ma & Extra 1:ma kvalitet.

Av dessa mönster är

Gustaf III det förnämsta.
LÅT EDER JUVELERARE
VISA EDER GUSTAF III.

HERTHA

ÅRGÅNG XVIII

OKTOBER 1931

HÄFTE 8

Den sociala hjälpverksamheten vid sjukhusen.

Den sociala omvårdnadstjänsten som ett självständigt led i sjukhusens verksamhet är en jämförelsevis ny företeelse.

Krav på en dylik vårdverksamhet började i flera länder framställas i början på detta århundrade. Man kom nämligen allt mer till insikt om att trots de stora tekniska resurserna hos de moderna sjukhusen funnos dock kvar vissa brister, vilka äventyrade eller försämrade resultatet av behandlingen. Redan själva sjukhusmiljön är ägnad att verka nedstämmande på patienten. Han förflyttas plötsligt från sin vanliga omgivning till en anstalt, där allt går ut på att behandla sjukdomar. Han känner sig isolerad, och då ingen inom sjukhuset ägnar honom något personligt intresse, blir han lätt ett offer för känslor av modlöshet och ångest. Komma härtill bekymmer för ekonomi, hem och familj, förvärras dessa olustkänslor ytterligare och bliva icke sällan ett allvarligt hinder för hans tillfrisknande. Ju mer man fick upp ögonen för dessa olägenheter desto starkare

gjorde sig behovet av en mer personlig behandling av den sjuke gällande. Omvårdnaden borde icke begränsas till sjukdomen såsom sådan utan taga sikte på hela människan och så långt möjligt taga hänsyn till hennes personliga omständigheter.

Det blev snart uppenbart, att om sjukhusen skulle kunna fylla dessa fordringar, förslogo icke de tillgängliga resurserna i form av läkare och sjuksköterskor. De rent medicinska och sjukvårdande uppgifterna måste ju alltid i främsta rummet taga deras intresse och krafter i anspråk. Det behövdes därför en funktionär med kompletterande uppgifter, vilken genom anlag, utbildning och erfarenhet vore rustad att till den sjukas fromma upptaga ett samarbete med världen utanför sjukhuset, med familj, arbetsgivare, samhällets övriga vård- och hjälpverksamhet m. m. Med början i utlandet har man sålunda under senare år vid allt flera sjukhus anställt särskilda befattningshavare med huvudsakligen sociala arbetsuppgifter.

Till 5-o'clock tea

rekommenderas

SÖRMAN'S TEA

Sedan mer än 50 år tillbaka känt och värderat av thekännare.

Sörmans
REGERINGSGATAN 4

Det måste emellertid i detta sammanhang starkt betonas, att en dylik "social kurator" icke kan eller bör ens sam uppbära denna sociala åskådning på sjukvårdsarbetet. Tvärtom är det nödvändigt att även läkare och sköterskor behjärta en sådan syn på den sjukes problem. Utan intresse och medverkan från deras sida kan resultatet av kuratorns arbete aldrig bli tillfredsställande. Att å andra sidan kuratorn endast bör arbeta i nära samförstånd med läkare och vara väl förtrogen med medicinska synpunkter är självfallet.

I Sverige tillsattes den första sociala kuratorn vid allmänt sjukhus år 1920. Då inrättades nämligen vid Stockholms stads hälsovårdsnämnd efter initiativ av Centralförbundet för Socialt Arbete en kuratorstjänst med uppgift att vid stadens sjukhus bistå patienterna med råd och hjälp i deras enskilda angelägenheter. Någon närmare instruktion lämnades ej vid detta tillfälle utan skulle man pröva sig fram till de lämpligaste arbetsformerna. Vissa önskemål beträffande verksamheten hade dock tidigare uttalats av den kommitté inom C. S. A., vilken behandlat frågan. Bland de arbetsuppgifter, som man särskilt tänkt sig borde ifrågakomma, märktes sålunda "fortsatt vård på annat håll, konvalescenttiden, arbetsförhållanden, ekonomiska angelägenheter, omsorgen om hem och familj". I praktiken har kuratorsarbetet också i det väsentliga koncentrerat sig på

just dessa punkter. Särskilt ordnandet av konvalescentvården tar en stor del av kuratorns tid i anspråk. Stockholms stad har som bekant själv en del konvalescenthem och flera privata dylika beläggas också till stor del genom kurators bemedling. Härigenom har en större enhetlighet i detta arbete uppnåtts. Genom att kurator kommer i personlig kontakt med klientelet kan en lämplig fördelning av patienterna erhållas, vilket ökar trevnaden både för anstaltens personal och patienterna och gör vården mera effektiv.

Även om patienten icke är i behov av konvalescentvård, är utskrivningen en kritisk tidpunkt, då ett "handtag" från kuratorn kan vara av stor betydelse. Med hjälp av fonder och anslag till behövande patienter har kuratorn möjlighet att även ekonomiskt lämna en tillfällig hjälp, exempelvis till kläder, en kortare tids hyra, hemresa m. m. Om patienten i övrigt kan reda sig själv, är det en stor vinst att kunna undvika fattigvård eller hjälp från utomstående organisationer, som dels innebär tidspillan, dels förnyad undersökning med åtföljande utfrågning rörande ofta rätt ömtåliga personliga förhållanden. Det har nyligen från läkarhåll betonats att en relativt obetydlig hjälp, som lämnas i det rätta ögonblicket och utan stora omständigheter, kan rent terapeutiskt ha en stor betydelse.

Är det däremot fråga om hjälp av större omfattning eller för längre tid,

GYSINGE Herrgårdspensionat

Förstklassigt! - Härligt läge vid Dalälven!

Elektr., ljus-, med- och varma bad; massage m. m.

Post- och telegr.-adress: HERRGÅRDEN, GYSINGE. — Tel. 27. — Begär prospekt!

kan och bör naturligtvis hjälpen icke lämnas av kurator, utan har hon då att hänvisa patienten till behörig myndighet. Kuratorn är sålunda patienterna behjälplig med ansökningar av skilda slag, till fattigvården med begäran om understöd eller intagning på ålderdomshem, till pensionsstyrelsen för personer som äro berättigade till folkpension eller hava utsikt att erhålla vård å pensionsstyrelsens kurorter, bidrag till yrkesutbildning e. d. Vidare samarbetar kuratorn med Föreningen för Vålgörenhetens Ordande, Stadsmissionen, Unga Kvinnors Värn, Arbetsförmedlingen o. s. v. Över huvud taget måste hon sätta sig i förbindelse med alla tänkbara organisationer och enskilda personer, som kunna tänkas hava intresse och möjlighet att bistå förhandenvarande patienter. Tack vare att kuratorn genom nära samarbete med läkare och sköterskor har en ingående kännedom om patienternas hälsotillstånd och allmänna förutsättningar och samtidigt är väl insatt i de många olika välfärdsorganisationernas understödsprinciper och resurser, har hon goda betingelser för att på ett lyckligt sätt tjänstgöra som förmedlande länk mellan sjukhuset och omvårdnadsorganisationerna utanför det samma.

Redan innan hälsovårdsnämndens kurator för de allmänna sjukhusen tillsattes, hade i Stockholm en särskild kurator för sinnessjuka trätt i verksamhet. Det ligger i öppen dag,

att en dylik specialkurator har en särdeles viktig uppgift att fylla. Inga patienter äro i samma grad som de sinnessjuka i behov av stöd och hjälp, inga mer ur stånd att själva reda upp en trasslig situation eller bevaka sina intressen. Verksamheten, som började ganska blygsamt, har med åren kraftigt utvecklats. I närmaste samarbete med Hjälpföreningen för Psykiskt Sjuka utföres nu ett välsignelsebringande arbete, som anlitas av med varje år växande skaror. Kuratorsverksamhetens nödvändighet på detta område har blivit erkänd i den nya sinnessjukhuslagen, där det stadgas om hjälpverksamhet för att "bistå å sinnessjukhuset intagna eller därifrån utskrivna i personliga och ekonomiska angelägenheter". Utom för de sinnessjuka finnes det numera även en social kurator vid Radiumhemmet, där ju de kräftsjuka erbjuda speciella problem särskilt i fråga om eftervården.

Kuratorsverksamhet bedrivs även vid vanförestalten i Stockholm. Även landsorten har numera kuratorer på flera håll, t. ex. vid sinnessjukhusen i Göteborg, Lund och Visby samt vid vanförestalterna i Göteborg och Hälsingborg.

För ovan nämnda specialområden har kuratorsverksamheten vuxit ut betydligt under senare år; i fråga om de allmänna sjukhusen har däremot utvecklingen gått långsammare. I Stockholm har visserligen en ny kura-

DRICK RAMLÖSA

Sveriges enda naturligt alkaliska vatten.

Hovleverantörer till H. Maj:t Konungen och H. K. H. Kronprinsen
av Sverige samt Hs. Maj. Kongen af Danmark.

torsbefattning blivit inrättad vid Serafimerlasarettet, men vid Stockholms stads allmänna sjukhus finnes alljämt endast en enda kurator, vilken dock får allt svårare att bära sin ständigt växande arbetsbörda. Då denna kurator måste stå alla sjukhusen till tjänst, har arbetet ordnats med besök ett par gånger i veckan på de olika sjukhusen samt mottagningar å en central expedition i hälsovårdsnämnden.

Förslag om utvidgning av kuratorsverksamheten hava icke saknats. I synnerhet anses en sådan vara behöflig vid poliklinikerna. Kuratorn bör där bl. a. ha till uppgift att övervaka att läkarens ordinationer fullföljas och om möjligt undanröja eventuella hinder härför. Genom ett sådant arbete kan ofta en senare sjukhusvistelse undvikas. I andra fall, där ett intagande på sjukhuset är indicerat av medicinska skäl men patienten på grund av ekonomiska svårigheter eller ängslan för operation vägrar att gå in, kan kuratorn påverka honom lugnande, ordna upp hans förhållanden och medverka till att patienten blir behandlad i rätt tid, då ett uppskjutande skulle vara ödesdigert.

Kuratorsfrågan har under senaste året ånyo blivit synnerligen aktuell och i samband med uppgörande av generalplan för Stockholms sjukhusväsende torde det även befinnas nödvändigt att utarbeta program och riktlinjer för den sociala omvårdnadstjänsten.

Vad som gör frågan särskilt in-

vecklade är arbetets mångskiftande natur, svårigheten att få en lämplig avgränsning mot och sammankoppling med övriga moment i det allmänna välfärdssystemet. I den mån man önskar en utvidgning av verksamheten efter likartade principer över hela landet tillkomma vissa svårigheter att konstruera sådana riktlinjer för arbetet att detta kan anpassas efter landsbygdens och de mindre städernas speciella förhållanden.

Så vittutgrenad som vår hjälpverksamhet redan blivit, är det naturligt att man hyser en viss rädsla för att få den ytterligare splittrad och att man därför på sina håll strävar efter att begränsa kuratorns arbete till en ren förmedlingsverksamhet. Det är ju givet att när man gör jämförelser exempelvis med Amerika och vill dra nytta av erfarenheterna därifrån, måste man taga vederbörlig hänsyn till i vårt land förefintliga hjälporgan, som sakna motsvarighet i Föränta Staterna. En hel del uppgifter, som där falla på sjukhusens sociala avdelningar, utföras här av barnvårdsmän, fattigvårdsfunktionärer m. fl. och kunna saklöst strykas från sjukhuskuratorns program. Å andra sidan får gränsen för det sociala arbetet vid sjukhusen icke dragas för snävt. I Tyskland, där den övriga sociala verksamheten är fullt ut lika utvecklade som hos oss, har man i för hela landet antagna riktlinjer framhållit nödvändigheten av kuratorsverksamhet icke blott för att direkt bistå patienten med råd och dåd. Man

— VÄRMELEDNING A.-B.

Arbetargatan 32, Stockholm. Tel. Växel N. 31825. Telegramadr.: Värmebolaget.

Tillverkar apparater för och levererar värmeledningar, alla brukliga system, ångköks- och maskintvättanläggningar, desinfektions- och steriliseringsanläggningar.

CALOR

påpekar att även läkaren behöver kuratorn för att kunna få objektiva uppgifter angående patientens hem- och arbetsförhållanden, sjukdomens förhistoria m. m., vilket allt kan äga betydelse vid fastställande av diagnos och behandling. Vidare bör kuratorn kunna medverka till en mera rationell anstaltsvård. Genom att i tid förbereda utskrivningen eller överflyttning till andra anstalter samt undersöka i vilken mån patienter kunna vårdas i hemmen, kan en förkortning av den genomsnittliga vårdtiden uppnås, vilket i synnerhet med hänsyn till platsbrist och överbeläggning av många sjukhus har den största betydelse.

Under senare år hava även från allt flera håll höjts röster för att sjukhusarbetet i vissa avseenden bör fördjupas. Sjukhusen borde sålunda utvecklas till verkliga hälsocentraler, som förutom behandling av de akuta sjukdomsfallen skola hava förebyggande arbete och förbättring av folkhälsan på sitt program. Skola sådana strävanden kunna krönas med framgång, är en väl organiserad kuratorsverksamhet oundgängligen nödvändig.

Vid en planering av en utvidgad kuratorsverksamhet i vårt land finnas helt naturligt ytterligare många problem att lösa. Sådana äro frågan om "den sociala avdelningens" inre organisation och ställning i förhållande till sjukhusmyndigheterna, frågan om huru kontakten med patienterna lämpligast och naturligast skall åstadkommas, huru ett allmänt in-

tresse från sköterskor och läkare skall kunna väckas och bevaras, huru samarbetet med dem mest praktiskt skall ordnas o. s. v.

En fråga, som nästan alltid kommer på tal, så snart kuratorsverksamheten diskuteras, är den utbildning och de kvalifikationer i övrigt, som kuratorn bör äga. Det råder härvid enighet om att personliga egenskaper såsom taktkänsla, förmåga att samarbeta och att vinna förtroende främst äro erforderliga. De flesta äro nog även ense om att kuratorn bör besitta god insikt rörande sjukvård och sjukhusförhållanden samt hava en viss utbildning och praktisk erfarenhet på det sociala området. Meningarna dela sig däremot i fråga om hur djupgående utbildningen lämpligen behöver vara på det medicinska respektive sociala området. Särskilt är det ett tvistemål, huruvida man skall anse sjuksköterskeexamen vara en oundgänglig fordran på en kurator eller ej.

Det vill synas som om man väl tidigt givit sig in på dessa detaljproblem. Det kan nämligen ifrågasättas om icke dessa spörsmål till stor del komma att lösas sig automatiskt, sedan kuratorns arbetsuppgifter i detalj fastställts. Sannolikt kommer en kuratorskår med en efter de lokala behoven differentierad utbildning att bäst tjäna sitt ändamål. Ätminstone vid större sjukhus, där man får räkna med flera funktionärer på den sociala avdelningen, torde det vara lämpligt att äga tillgång på personer med olikartade kvalifikationer. Att förutom

Ni behöver

lära Er bokföring, stenografi och maskinskrivning! Studera då hos Hermods. Modern, effektiv undervisning. Begär prospekt

**Hermods
Institut**
Slottsg. 18, Malmö

allmänt skolade krafter även ha någon person med mera djupgående psykologisk-psykopatologisk utbildning samt någon på barnavårdens område specialtränad representant skulle säkert ha sitt stora värde.

Helt visst är en betydande utveckling av kuratorsverksamheten vid våra sjukhus önskvärd. Dock måste

man ständigt komma ihåg, att denna verksamhet icke får bli något självändamål utan blott bör avse att vara ett produktivt komplement till de övriga anordningar, som samhället vidtagit i syfte att lindra nöd och öka utbytet av dess arbete.

SIGRID EKLUNDH.

Genève och kvinnornas nationalitetsfråga.

För första gången har Nationernas Förbund haft att officiellt behandla en rapport emanerande från internationella kvinnoöreningar.

Den i april förlidet år i Haag hållna konferensen för kodifiering av internationella rättsbestämmelser hävdade, som bekant, icke den frihet för gift kvinna att välja nationalitet, vilken i våra dagar blivit ett allmänt krav från kvinnornas egen sida. Kvinnoöreningar i olika länder beslöt att icke låta härvid bero, och resultatet av de steg som togos i saken blev också att Nationernas Förbunds Råd i januari i år inbjöd internationella kvinnoöreningar att skicka kommittéer till Genève, vilka skulle i en rapport till N. F. framlägga kvinnornas krav i nationalitetsfrågan. Denna rapport skulle sedan behandlas vid förbundsörsamlingens sammanträde i september i år.

Den internationella kvinnokommitté, som på denna inbjudan samlades i Genève i juli, räknade delegerade från Frankrike, Holland, England,

Förenta Staterna, Ungern, Schweiz, Palestina och Birma. De företrädde föreningarna voro Internationella Kvinnoförbundet, Internationella Kvinnorösträttsalliansen, Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, Interamerikanska kommissionen, Kvinnornas Världsförening, Akademiska kvinnors Internationella Förening och Panasiatiska Kvinnokonferensen. Ordförande blev M:me Maria Vérone, Frankrike.

Den avkommittén utredigerade rapporten började med en protest mot Haagkonventionen och innehöll där efter preciserade fordringar. Kommittén förklarade att oppositionen mot Haagkonventionen i nationalitetsfrågan bottnade i det förhållande att konventionen fastslår en olika ställning för män och kvinnor med avseende på statsborgarrättigheter. Kommittén önskade stödja det av Chile i Haag framlagda förslaget om en internationell överenskommelse gående ut på att samtliga stater enades om att nationalitetsbestämmelser

Stockholms Pressningsanstalt

Karlvägen 66, STOCKHOLM. Telefon Ö. 49 91.

Utför pressning, kemisk tvätt och färgning av damkläder. Arbetet utföres av fackman under garanti. Hämtas och hemsändes. Medlemmar av *Fredrika-Bremer-Förbundet* erhålla 10 % rabatt.

ej göras beroende av kön. Till sist begärdes att Nationernas Förbunds Råd måtte omedelbart vidtaga åtgärder för revidering av Haagkonventionen angående gift kvinnas nationalitet samt framlägga till respektive regeringars ratifikation en ny konvention baserad på mäns och kvinnors likställdhet i vad som angår statsborgarskap.

Sex av de i Genèvekommittén företrädde kvinnoorganisationerna undertecknade denna skrivelse utan kommentarer. Internationella Kvinnorösträttsalliansen och Akademiska Kvinnors Internationella Förening undertecknade med preciserande av att enligt deras uppfattning den begärda likställigheten innebar för den gifta kvinnan rätt till självständig nationalitet och att gift kvinnas nationalitet inte får ändras endast på grund av giftermålet eller på grund av att mannen under giftermålet byter nationalitet.

Inom den sittande kommittén överenskoms vidare att en subkommitté, bestående av en medlem från var och en av de i den större kommittén representerade organisationerna, skulle bli sittande i Genève för att följa händelsernas utveckling, och M:me Véronne appellerade till de olika internationella föreningarna att genom sina nationella grenar söka påverka regeringarna, allmänna opinionen och pressen i riktning att respektive delegerade till N. F:s möte i Genève i september måtte erhålla instruktioner angående ett ställningstagande

till nationalitetsfrågan i överensstämmelse med de av kvinnorna framförda kraven.

Detta var således frågans läge när N. F. nu i september sammanträdde i Genève.

Det blev Dame Edith Lyttleton, suppleant i Storbritanniens delegation, som först tog till orda i frågan, när denna kom upp på dagordningen och som framförde kvinnornas egna synpunkter. I sin regeringsnamn framlade hon en motion, som också den 26 september antogs av församlingen, efter vältaligt pläderande av Dame Edith Lyttleton, M:me Vergara, Chile, och M:lle Campoamor, Spanien.

Det uttalande, den höga församlingen härmed gjorde, går ut på att den, i enlighet med kvinnokommitténs förslag, uttalar sin anslutning till kravet att Haagkonventionen måtte underställas förnyad granskning och likställighetsprincipen för män och kvinnor göres normerande. Ett tack till kvinnokommittén framfördes, och till sist anhöll man hos Rådet att samtliga regeringar måtte få sig tillsända generalsekreterarens rapport i den förhandenvarande frågan, så väl som den av kvinnokommittén utarbetade samt övriga därmed sammanhängande papper, samt att framställning skulle göra till resp. regeringar om att dessa ville studera frågan och framlägga sina synpunkter för ett förnyat behandlande av saken vid den nästa höst sammanträdande XIII församlingen.

Frågan vilar således till nästa år.

"Min salong"

INSTITUT FÖR VETENSKAPLIG ANSIKTSVÅRD
Grevgatan 10, 1 tr., Stockholm. Tel. 794 97. Beställ tid.

Behandling av frostsador, finnar, pormaskar, ådrig hud, vårtor, bruna fläckar etc. Berosolinbehandlingar.
MANICURE. MASSAGE. PEDICURE. Beställ tid.

ELSA GJÖRLING-BERGMAN.

Diplomerad från Académie Scientifique de Beauté, Paris.

En vinst torde i vilket fall som helst vara att den fullkomligt opartiskt av N. F. överlämnats till respektive länders övervägande. I Genève var också detta meningen bland de där närvarande kvinnliga delegerade, och Dr Maria Lüders, Tyskland, betecknade vid en sammankomst samma kväll som frågan avgjorts det hela som en seger för kvinnorna.

Nu återstår agitationen inom de respektive länderna för att under väntetiden vinna regeringar och allmän opinion för de framlagda kraven.

Internationella kvinnorösträttsalliansen samlas i Aten.

Den 17—23 april 1932 håller Internationella Kvinnorösträttsalliansen sin tolfte kongress och denna gång i Grekland. Alliansen inbjuder till deltagande de 44 anslutna länderna, länder som ansöka om medlemskap, alla kvinnoorganisationer, nationella eller internationella, som gilla dess syften, samt enskilda, män och kvinnor, som stödja dess program.

Ehuru Greklands kvinnor ännu åtnjuter endast en begränsad politisk frihet, heter det i den utfärdade kallelsen till kongressen, kan intet ställe tänkas bättre valt än Grekland och Aten som en mötesplats för Österns och Västerns kvinnor. Där böra de alla mötas för att förnya föreningsbanden och arbetet på att övervinna de hinder som ännu finnas för full likställighet mellan könen.

LIPTONS THE

är bäst

Två böcker.

Det litterära nordiska pristävling-lotteriet som anordnats av Albert Bonnier, Gyldendalske Boghandel och Gyldendal Norsk Forlag har haft dragning. De lyckliga vinnarna har avslöjats av dagspressen. Det anmärkningsvärda med dessa är att av de tre svenskskrivande nummer ett är finländare och de två "rikssvenska", på andra och tredje plats, är författar i n o r. Vilket senare ävenledes är fallet med erövraren av ett utdelat svenskt extrapris, Elisabeth Högström-Löfberg.

Tävlingen var anonym — och anonymiteten, som det synes, utan tvivel verkligen bibehållen.

Karin Boye, den främsta av de tre rikssvenska pristagarna, känner vi förut som den benådade lyrikern. Det är en annan värld hon nu rör sig i, och man undrar hur hon stått ut med det. Samhällssatiren och den metafysiska spekulationen, som är bokens grund, torde utgöra förklaringen.

Utifrån tagen är nämligen denna bok spegeln av det flabbigaste och simplaste av allt det flabbiga och simpla som dagens liv i Stockholm visar upp. (Uttrycket dagens liv innesluter då naturligtvis också nattens.) Skylddockans frestelser av enk-

Karin Boye: Astarte. Roman. Prisbelönad i den stora nordiska romanpristävlan. Albert Bonniers förlag.

Py Sörman: Aloë. Roman. Prisbelönad i den stora nordiska romanpristävlan. Albert Bonniers förlag.

lare kvinnosjälar, så väl som skyltfönstrens i stort taget, med silkestrumpklädda ben och raffinerade underkläder m. m. d., restaurangjassen och biografen, till och med veckotidningarna Hemmets Härd, Hemmets Värld och Familjens Egen — annat liknande att förtiga — är ju tidens ohejdade banalitet och degraderade kulturnivå i kort sammandrag. Och mänskorna i paritet härmed, den söta lilla dockan unga fröken Britt, i absolut avsaknad av innehåll och hjärta, sybehörsaffärens fröken Vióla, visserligen mera ursäktad på grund av ursprung och levnadsomständigheter, herr Tage Werin på Hemmets Härds redaktion. Det är sannerligen inga tjugusande bekantskaper.

Men över boken står titeln *A s t a r t e*, över kapitlet om biografföreställningen *S a k r a m e n t*, över interiörerna från Hemmets Härds redaktion *Å r t u s e n d e n b ä r f r u k t*. Man accepterar förf:s satir som det förlösande i eländet — och tror gärna att det ligger kärleksfull ömkan bakom.

Py Sörman har redan begått flera romaner. Det är *T o t o s* författarinna man närmast tänker på vid läsningen av *A l o ö*. Uppslaget i båda är lugubert originellt och även sammanfallande till själva motivet. Visserligen är *Totos* död av annat slag, inte fullbordad, om man så får säga, då däremot den unge mannen i *A l o ö* med fullkomlig rätt börjar boken med att tillkännage: Jag dog i morse. I båda böckerna är det sitt

eget kroppsliga själv och kroppsliga liv som själen betraktar.

Kan man kalla Karin Boyes bok för samhällssatir, så är detta i ännu starkare grad berättigat med avseende på Py Sörmans *A l o ö*. Det är också här ett betydligt mera slagfärdigt och direkt kampberett ingenium som med, för våra latituder, sällsynt esprit och kvickhet ger sig i kast med livets — och dödens — vedervärdigheter och brutalitet.

Naturligtvis är det en förträfflig utgångspunkt för ironiserande satir att se på livet genom en från kroppen befriad själs synvinkel. Men det torde behövas de hos Py Sörman ovan antydda egenskaperna för att en sådan bok skall bli betydande. *A l o ö* har rätt till beteckningen, även om den inte alltigenom står på samma höga nivå, och bokens avslutning — alltid den stora provostenen — trots den sköna syntes, som förf. åsyftar, höjer sig inte till det starkt gripande. Dock vågar jag säga att *A l o ö* är en av de icke alltför många böcker vilka man behåller i minnet såsom de vilka sagt en något och givit en något av verkligt värde.

ELLEN KLEMAN.

Nya förbundsmedlemmar

- Arvika: fröken Lillian Isgren.
 Karlstad: fru Öhrström.
 Mariestad: fröken Ester Blennow,
 fru Lilly Schreiber.
 Stockholm: fru Isa Hällström, Stock-
 sund, fru Lisa Wallin, fröken Judit Zotter-
 man.

SY EDRA KLÄDER SJÄLV!

Sy dem efter ULLSTEINS och VOGUE's mönster, som finnas i ett mycket stort urval vackra och moderna modeller. ULLSTEINS och VOGUE's nyutkomna modejournaler finnas hos MEETHS, som är ensamförsäljare för Sverige av de världsberömda tillklippningsmönstren.

MEETHS

Rättegångsreformen.

Vårt nuvarande svenska rättegångsväsen vilar i huvudsak på de grunder, som stadgades i rättegångsbalcken av 1734 års lag. Visserligen ha betydelsefulla ändringar skett, men i sina huvuddrag ansluter sig så väl organisationen av domstolarna som själva rättegångsförfarandet till principerna i 1734 års lag.

Att reformera ett lands rättegångsväsen är en lagstiftningsfråga av den mest svårlösta och ingripande beskaffenhet, som kan tänkas. Frågan om en reform av rättegångsväsendet har också hos oss — med längre eller kortare uppehåll — stått på dagordningen i 120 år. Sedan 1811 ha sålunda kommissioner och utredningar — hittills med i stort sett negativt resultat — avlöst varandra.

Vad reformarbetet under de sista årtiondena beträffar, avgav den år 1911 tillsatta processkommissionen efter ett femtonårigt arbete år 1926 ett betänkande, vari kommissionen förordade en samtidig och genomgripande reform av hela vårt rättegångsväsen, såväl vad förfarandet inför rätten beträffar som i fråga om organisationen av våra domstolar.

Vår nuvarande justitieminister, statsrådet Gärde, har vid årets riksdag framlagt en proposition, som innebär en ny utväg till lösning av reformfrågan. Statsrådet Gärde har utgått från, att de ändringar, som ifrågasatts i avseende å organisationen av domstolarna, äro så omfattan-

de och genomgripande, att ett fasthållande vid dem antagligen skulle komma att undanskjuta en rättegångsreform till en oviss framtid. De nuvarande bristerna i vårt rättegångsväsen vore emellertid mindre att söka i domstolsorganisationen än i själva förfarandet. De brister, som vidlådde det nuvarande förfarandet, vore så allvarliga, att en reform icke borde uppskjutas. Då statsrådet Gärde vidare hyste den förhoppningen, att de nuvarande domstolarna utan genomgripande omorganisation skulle kunna uppbära ett nytt rättegångsförfarande, har han begränsat reformprogrammet till att tillsvidare framförallt avse själva förfarandet och för närvarande ifrågasatt förändringar i fråga om domstolsorganisationen endast i den mån han funnit detta oundgängligen nödvändigt för att domstolarna skola bliva i stånd att kunna tillämpa det nya förfarandet.

Nu är det emellertid icke någon färdigskriften rättegångslag som framlagts för riksdagen. Med hänsyn till att en rättegångsreform är av så djupt ingripande betydelse har statsrådet Gärde funnit det klokast att låta riksdagen på förhand yttra sig om de tillämnade huvudgrunderna för reformen, innan man toge itu med det vidlyftiga arbetet att utarbeta själva lagförslaget. Den i saken till årets riksdag avlätna propositionen innebär sålunda, att riksdagen lämnats tillfälle att giva direktiv angående

Mensendieck-Gymnastik för damer

gratis. Kutrygg, svankrygg och hållningsfel bortarbetas.

Anmälningar mottagas pr tel. Östermalm 9821.

Rut Ivrell

Medlem av: »Bund Für Reine Mensendieck-Gymnastik». Obs.! Dipl. av Dr. B. M. Mensendieck. — Lektioner meddelas fr. 7,30 f. m. till 9 e. m.

Nybrogatan 11. 6 tr.

huvudgrunderna för en blivande rättegångsreform.

För granskning av propositionen tillsatte riksdagen ett särskilt utskott och detta utskott anslöt sig i sitt utlåtande i stort sett till propositionen. Riksdagen beslöt sedan att såsom eget yttrande åberopa utskottets utlåtande, utom beträffande ett par punkter, i fråga om vilka kamrarna stannade i olika beslut, varför något yttrande ej kunde avges.

För att klargöra vilka strävanden, som varit vägledande för den rättegångsreform riksdagen i sin skrivelse förordat, vill jag redogöra för de fordringar, som bruka ställas på en god rättegångsreform.

Det första och förnämsta kravet på en god rättegångsordning är att den skall vara säker, d. v. s. regelmässigt leda till ett materiellt riktigt avgörande. Domstolarna skola icke blott kunna rätt tillämpa lagens regler å sakläget i ett mål utan även kunna rätt bedöma sakläget, d. v. s. utfinna sanningen i målet. Givetvis fordras för att detta ideal skall nås en högtstående domarkår, men detta är icke tillräckligt. Själva rättegångsförfarandet måste vara anordnat så, att sanningsprövningen i målet blir tillförlitlig. Först härigenom erhåller domstolen ett tillförlitligt underlag för sin dom och kan materiell rättvisa nås.

På en god rättsskipning bruka ytterligare två krav ställas. Den skall vara snabb och ur kostnadssynpunkt billig. Att vinna en rättegång kan för en part bliva av ringa värde, om han

nödgas vänta länge på sin rätt. I straffprocessen är det av vikt, att straff snarast möjligt följer på brott och att en oskyldig, som åtalats, snarast möjligt blir frikänd. Vad kostnaderna beträffar, får rättegången givetvis icke förorsaka parterna utgifter, som icke stå i rimligt förhållande till det värde rättegången gäller, eljes blir rättvisan lätt en illusion.

Vår nuvarande rättsskipning är i jämförelse med andra länders mycket billig men den kan däremot ej sägas fylla berättigade krav på säkerhet och snabbhet. Det i vårt land rådande systemet innebär, att en domstol, som börjat handlägga en rättegång, i regel icke slutför handläggningen i ett sammanhang utan gång efter annan uppskjuter rättegångens handläggning på flera veckor eller månader. Detta uppskovsväsen, som otillbörligt minskar snabbheten i rättsskipningen, torde vara ett allmänt känt och påtagligt missförhållande. Men vad är det, som brister i vår rättsskipnings säkerhet, som gör, att det kan sägas vara risk att domar, som fällas i vårt land, icke äro materiellt riktiga?

Härpå kan svaras, att det i vår nuvarande rättegångsordning ej är sörjt för att domstolen erhåller ett tillräckligt omedelbart intryck av sanningen i målet. Det rådande uppskovsväsendet minskar icke endast snabbheten utan även säkerheten, ty det blir svårare för domstolen att rätt bedöma vad som förekommit i rättegången, när handläggningen är splittad på ett flertal olika tillfällen. En

Oscarias

Marta - Skor

äro lämpligaste skor för sjuksköterskor och andra som äro i behov av en mjuk och behaglig fotbeklädning. Säljas i egna affärer landet runt.

Oscaria

— den rätta skon —

Prova och köp

annan omständighet, som kan undanhålla domstolen det omedelbara intrycket av sanningen i målet, är den att rättegångarna i vårt land ofta i större eller mindre utsträckning bestå i inlämnandet av skrifter till domstolen. Det är givetvis lättare för en domare att få fram sanningen i ett mål genom ett personligt förhör med parterna än genom att läsa skrifter. Såsom huvudsträvanden vid den nu ifrågasatta rättegångsreformen framstår därför dels uppskovsväsendets avskaffande genom handläggningens koncentrerande till ett enda rättegångstillfälle och dels skriftlighetens utbytande mot ett muntligt förfarande.

Ett koncentrerat muntligt förfarande äger i vida högre grad förmåga att giva domstolen ett tillförlitligt underlag för sin prövning. Allt material förebringas då i ett sammanhang och härigenom ökas domstolens möjlighet att erhålla inblick i de verkliga förhållandena. Parter och vittnen äro samtidigt tillstädes vid rätten och kunna höras mot varandra. Deras uppgifter kunna sammanställas och jämföras, missförstånd bli undanröjda och oriktiga uppgifter omedelbart vederlagda. Frestelsen för parter och vittnen att lämna osanna uppgifter måste minskas av vetskapen att deras uppgifter komma att omedelbart belysas av andras utsagor.

Utom att koncentrationen och muntligheten i och för sig underlätta utletandet av sanningen i ett mål och

sålunda främja en materiellt riktig dom, utgör ett koncentrerat, muntligt förfarande en nödvändig förutsättning för att den s. k. fria bevisprövningen skall kunna komma till sin rätt. Om den fria bevisprövningens oumbärlighet, då det gäller att uppnå ett materiellt riktigt resultat i en rättegång, råder numera i stort sett enighet, såväl mellan lekmän som jurister. Den fria bevisprövningen innebär två moment: dels att allt det material, som kan tjäna till upplysning i saken, får förebringas inför domstolen och av domstolen beaktas, dels också att domstolen vid värdering av detta material ej är bunden av någon i lag fastslagen värderingsregel, utan har att följa endast sin på allmängiltiga grunder stödda övertygelse.

1734 års rättegångsbalk hyllar icke denna moderna princip utan ger föreskrifter om dels vilket material som får användas som bevismedel — sålunda tillmätes ej något bevisvärde åt jäviga vittnens eller partens egna utsagor — dels också hur bevisningen skall värderas — sålunda angives t. ex. att två vittnen äro fullt bevis, ett vittne halvt bevis o. s. v.

Under utvecklingens lopp ha visserligen en hel del av 1734 års rättegångsbalks bevisningsregler satts ur kraft genom praxis och ersatts av fri bevisprövning, men ännu kvarstå orubbade en del regler, helt stridande mot den fria bevisprövningens principer. Så t. ex. tillämpas fortfarande

S P E C I A L I T É :
Receptutföranden
Kikare
Norrländsgatan 5, Stockholm

ENDA TILLVERKARE
av glasönglas
i Sverige.
Drottninggatan 5, Uppsala

reglerna om vittnesjäv och partens egna utsagor fränkännas fortfarande allt bevisvärde. Vid fri bevisprövning kan vilken person som helst, som ej är part eller målsägande, höras som vittne, och bevisvärde tillerkännes partens egen utsaga. De, som enligt nu gällande regler äro utestängda från att höras som vittne, t. ex. släktingar, husfolk o. s. v., äro ofta de, som sitta inne med de bästa upplysningarna, och vad partens egen utsaga beträffar, anses partens hörande i många fall vara det verksammaste medlet för sanningens utletande. I detta sammanhang kan jag nämna, att det är meningen att parten i tvistemål skall kunna höras under straffansvar för medvetet oriktig utsaga. För närvarande existerar — i juridisk bemärkelse — icke någon sanningsskyldighet för parten i en rättegång, vilket ju är en påtaglig brist.

Den fria bevisprövningen förutsätter givetvis, att domstolen på det mest omsorgsfulla sätt prövar bevisvärdet av alla omständigheter i målet. En sådan prövning är emellertid icke möjlig med det nuvarande förfarandet utan fordrar ett koncentrerat och muntligt förfarande. Det föreligger sålunda dubbla skäl för att i vår rättskipning införa ett koncentrerat och muntligt förfarande.

Man kan säga, att huvudsyftet med den tilltänkta rättegångsreformen är att avhjälpa rättsskipningens nuvarande bris-

ter i fråga om säkerhet och snabbhet samt att kärnpunkten av reformen utgör införandet i vårt rättegångsförfarande av fri bevisprövning i full utsträckning samt koncentration och muntlighet.

Kraven på säkerhet och snabbhet kunna icke få tillgodoses genom ett fullständigt uppoftande av billigheten. Ur denna synpunkt möta en del vanskligheter, särskilt med hänsyn till förfarandet i överdomstolarna: hovrätterna och högsta domstolen. Vid dessa domstolar är förfarandet för närvarande rent skriftligt; rättegångarna bestå uteslutande i att parterna inlämna skrifter till domstolen, och domstolen grundar sin dom endast på de ingivna skrifterna jämte underrättens protokoll i målet. En sådan ordning strider ju alldeles mot huvudsträvandena i den tilltänkta rättegångsreformen, men å andra sidan skulle ett undantagslöst införande av muntligt förfarande i hovrätterna och högsta domstolen högst väsentligt öka rättegångskostnaderna för parterna. Kostnaderna kunde stundom bliva så stora, att parter t. o. m. nödgades avstå från att fullfölja sin talan till högre rätt. I fråga om förfarandet i överrätterna möta alltså mot varandra stridande krav, och man har icke lyckats bliva ense om, hur svårigheterna härvidlag skola övervinnas. Medan riksdagens båda kamrar anslutit sig till statsrådet

ÄRADE DAMER!

Ett omsorgsfullt utfört och välsittande plagg är alltid angenämt att använda och blir därför i längden billigast, i synnerhet som det kan erhållas till mycket förmånliga priser.

Såväl *Riddröcker* som *Kappor* och *Promenadkostymer* hos

OLOF AHLGREN

Regeringsg. 13, 3 tr., hiss, STOCKHOM, Tel. N. 118 75.

Gärdes förslag om införande i underätterna av ett muntligt och koncentrerat förfarande har däremot ingendera kammaren velat gå med på vad statsrådet föreslagit i fråga om förfarandet i överätterna, och kamrarna hava sinsemellan stannat i olika beslut. Hurudan lagstiftningen på denna punkt blir är därför oviss.

Jag skall nu slutligen redogöra för de föreslagna förändringarna i domstolarnas organisation. Domstolarna äro och skola även enligt förslaget förbliva fördelade på tre instanser, underrätterna, hovrätterna och högsta domstolen. Våra underrätter äro sedan urminnes tid av två slag, rådhusrätter i städerna och häradsrätter på landsbygden. I rådhusrätterna, som bekostas av städerna själva, sitta tre ledamöter. I de större städerna äro alla tre jurister, i småstäderna endast ordföranden, borgmästaren, jurist och de båda övriga äro s. k. illiterata rådmän. I häradsrätterna dömer en ensam juristdomare, häradshövdingen, tillsammans med 7 å 12 folkvalda lekmän, nämnden. Nämnden kan överrösta häradshövdingen, endast då alla nämndemännen äro ense, annars gäller häradshövdingens mening. Denna skillnad mellan rättskipningen i städerna och på landet, vilken bottnar i medeltida förhållanden, är icke längre sakligt motiverad. Processkommissionen föreslog därför dess avskaffande, men detta stöter på praktiska svårigheter, ty dels anse städerna det som ett privilegium att få hava egna domstolar och dels skul-

le det bliva ekonomiskt påkostande för staten att övertagastädernas rättskipning. Enligt statsrådet Gärdes förslag, som riksdagen godkänt, skola därför både häradsrätter och rådhusrätter bibehållas. Rådhusrätter skola dock bibehållas endast i de större städerna, småstäderna skola läggas under häradsrätterna. I rådhusrätterna skola alltid sitta tre jurister som ledamöter, i häradsrätterna liksom hittills en juristdomare och nämnd av lekmän. Statsrådet Gärde föreslog vidare, att nämndemännens antal skulle fastställas till åtta och nämnden erhålla viss möjlighet att överrösta domare, även om inte alla nämndemännen vore ense, samt att nämnd i fråga om grövre brottmål skulle införas även i rådhusrätterna och hovrätterna, där någon nämnd hittills aldrig förekommit. Dessa förslag biträdades av riksdagens andra kammare, varemot första kammaren förordade bibehållande av vad som hittills gått.

I fråga om överätternas organisation har för övrigt, i stort sett, ej förslagits någon annan förändring än att hovrätternas antal skulle ökas för att dessa domstolar skulle bliva lättare tillgängliga för allmänheten och för att möjliggöra ett muntligt förfarande därstädes. Hovrätterna, som nu äro tre, skulle enligt det av riksdagen förordade förslaget hädanefter bliva minst fem och högst sju.

Sedan riksdagen sålunda i huvudsak uttalat sin anslutning till de av statsrådet Gärde framlagda grund-

Fruktcentralens butiker:

Drottningg. 41, Drottningg. 11, Regeringsg. 11, Biblioteksg. 11, Kungsg. 57, Vasag. 3, Vasag. 8, Vasag. 25—27, Vasag. 38, V. Slussg. 8, CENTRALBANGÅRDENS STORA VÅNTHALL, Stockholm.

Alltid förstklassig frukt.

linjerna, har denne igångsatt arbetet med utarbetande av lagförslag. Statsrådet Gärde har uttalat den förhopp-

ningen, att rättegångsreformen skall kunna genomföras inom relativt kort tid, fem till tio år. SIGRID BECKMAN.

«Hem» i Stockholm.

En axplockning med reflexioner.

Efter allt vad som talats och skrivits om den starka byggnadsverksamheten i Stockholm, frågar man sig om det är möjligt att allt fortfarande människor finnas, som ha svårt att finna tak över huvudet. Därpå kan med fog svaras att nog finns det bostäder av vissa slag i överflöd, men de äro i regel icke avpassade efter de mindre bemedlades magra penningpung. Vissa kategorier av bostadsökande, de ensamma, som söka arbete, de gamla och uttjänta, som ha ingenting eller en mycket liten pension att leva av, dessa och många andra gripas mången gång av förtvivlan i sitt sökande efter bostad, om än så enkel och anspråkslös. Myndigheter och enskilda ha också haft blicken öppen för dessa missförhållanden och tagit initiativet till en hel rad hem av olika typ, avsedda för en viss kategori av samhällets innevånare. En liten rundvandring bland dessa, denna gång endast bland dem, som äro avsedda för kvinnor som av olika skäl sakna förvärvsarbete, kan måhända vara av intresse också för den som icke är inföding. De flesta ha väl lika

säkert som en kusin i Amerika någon bekant eller skyddsling i huvudstaden och intresserar sig för hennes öden och äventyr.

Som ju ungdomen numera alltid går i första rummet, så låt oss undersöka vad för möjligheter en ung flicka har, som rest upp till Stockholm för att söka arbete, att få bo billigt. Har hon eller rättare hennes anhöriga någon kännedom om förhållandena, så ha de på förhand försäkrat sig om lämplig bostad, men att detta inte alltid är fallet finns tyvärr alltför talrika bevis på. Men det kan också tänkas att vår lilla vän har något av svenskens äventyrsanda i blodet, hon lyssnar icke till visa råd, hon vill fresta lyckan och ger sig iväg utan vidare, i tanke att den saken — bostaden — ordnar sig nog. Ja, nog finns det rum att hyra och en hel rad av små hotell ej långt från stationen, men alla äro alls icke av den beskaffenhet att en ung flicka kan eller bör ta in där ensam. Det vore klokt om hon kunde förmås att gå in på den sociala byrå, som finns på Centralstationen och varom adresser fin-

Östermalms Pressningsetablissemang

Östermalmstorg 2, 1 tr.
STOCKHOLM

OBS! Kemisk tvätt.

Rekommenderas för pressningar, reparationer och renoveringar av
DAM- OCH HERRKLÄDER.

Noggrant arbete, billiga priser. Obs. Ej maskinpressning. Avhämtas efter tillsägelse pr telefon 780 87. Bostadstelefon: Östermalm 22 53.

nas uppslagna på fullt synliga platser, innan hon kastar sig ut i världsvimlet. Allvarligt talat bör hon på inga villkor underlåta detta om hon icke känner till det ställe, dit hon tänker bege sig. Berättelser finnas icke alltför få om unga flickor, som fått gå brandvakt en del av natten och slutligen hamnat på polisstationen, en icke alltför angenäm upplevelse och dock icke den värsta. Den vänliga föreståndarinnan för byrån ger fullt vederhäftiga upplysningar och råd, var och en kan med förtroende vända sig till henne. Så vitt möjligt är passar hon de ankommande tågen för att ta hand om och hjälpa den som icke vet vad en social byrå är för någonting, och de äro tyvärr icke alltför få.

Det finns huvudsakligen tre hem, dit de bostadssökande hänvisas, Frälsningsarméns hem, Hemmet för arbetssökande unga kvinnor och det redan i Hertha omnämnda Hem och hjälp. För en relativt taget ringa penning, 1 kr. eller något mer, får vederbörande en god bädd med vad till kroppens vård i övrigt hörer. Ett samlingsrum finnes där hon kan få läsa tidningar, sy åt sig, och för en extra tjugufemöring får hon en riklig frukost med gröt och kaffe. Alla tre hemmen äro tillkomna på enskilt initiativ men kunna hålla prisen så låga på grund av understöd från kommunens sida. Någon propaganda av något slag bedrivs icke, föreståndarinnorna söka att varsamt och klokt hjälpa de i hemmen boende till

rätta, om så behöves. Det finns ju emellertid många som ta in där endast under plats- eller bostadsbyte och som ha det ordnat för sig, dem behöver man ju icke ordna för. Egentligen får hemmens klientel icke uppehålla sig där någon längre tid, 14 dar anses vara det vanligaste. Men efter den tiden blir det rätt så bekymmersamt. Att finna plats i Stockholm, om det icke är frågan om att bli hembiträde, är en vansklig sak. De arbetssökande hänvisas till Stadens arbetsförmedling, men där kunna de, om icke lyckan är dem särskilt bevågen, få uppehålla sig både 3 och 4 veckor, utan att få någonting som passar. Klart är att ingen kastas ut på gatan, husmodern söker draga ut på tiden så länge det kan gå för sig; måste vederbörande flytta, söker man ordna för henne på annat tillfredsställande sätt. Mången gång har husmodern också förmått en liten förvirrad nykomling, som trott Stockholm vara ett Eldorado, att bege sig hem igen. Visst är det "tråkigt" hemma, men då har man ändå mat och kläder och tak över huvudet, vilket icke alltid förekommer i Stockholm.

En fördel är att hemmen äro av så små dimensioner, det största rymmer cirka ett femtiotal; en anhopning av många individer av så olika slag och karaktär på en plats skulle säkerligen icke vara fördelaktig. Här liksom i allt socialt arbete ligger stor vikt uppå att få lämpliga föreståndarinnor till hemmen. Kvinnor med

Ni Vill Bo
CENTRALT OCH BEKVÄMT?

Bo då på

**Sthlms Kristliga Ynglingaförenings
HOTELL**

Bryggaregatan 10. -:- Tel. N. 304 70.

Nyrestaurerat.

Hiss.

Badrum.

E L E V E R

erhålla god undervisning i tillskärning, uppsättning och provning ävensom mönsterkonstruktion.

Ellen Lundberg

Birger Jarlsgatan 39, 4 tr. Tel. 15 50.

förståelse för människor, takt och omdöme. Ett ord i rättan tid sagt på ett förståndigt sätt kan avvärja en olycka, en grannliga förfrågan — märk väl icke ett påträngande fjäsk — kan utöva inflytande på ett livsöde, kan omskriva vad som såg ut att bli en tragedi till en — kärlekens komedi, med någon tids mellanspel-förstås.

Vad angår hemmet Unga Kvinnors Värn och det av socialrådet upprättade, så bliva visserligen unga flickor å dessa hem på bästa sätt omhändertagna, men som för dem finnas andra och viktigare uppgifter att fylla, böra de bostadssökande i första hand ej hänvisas dit. Tills för några år sedan hade även Föreningen Vaksamhet ett hem av ovan nämnda slag, men detsamma är nu tyvärr nedlagt.

Vända vi oss så från de unga eller arbetssökande, som i alla händelser blott söka en tillfällig uppehållsort, för att göra en rundvandring bland de hem, som finnas att välja på för de gamla och utslitna, som så innerligt väl behöva en tryggad vrå för sina sista levnadsår. I den vägen har ju verkligen gjorts mycket både av kommunen och enskilda föreningar; och ändå behövs det mycket mer, men detta är som så mycket annat en ekonomisk fråga. Vissa kårer ha ju upprättat ålderdomshem för sina pensionstagare. Så finns för att taga några exempel Folkskollärarynnornas Ålderdomshem på Äppelviken, Hemmet Ro med dess filial avsett för lä-

rarinnor vid flickläroverken, Ålderdomshemmet för sjuksköterskor, som snart nalkas sin fullbordan, Stiftelsen Gamla Tjänarinnors hem, flera andra att förtiga. Hem, som mottaga alla slags kategorier kvinnor, oavsett vad de sysslat med under sin krafts dagar, äro Hemmet för gamla vid Enskede och Pauvres Honteux. Flera av de nu nämnda äro icke så särskilt billiga, dock är avgiften avpassad efter de pensioner deras skyddslingar åtnjuta. I hemmet för Pauvres Honteux erlägges ingen avgift, men vederbörande skola hålla sig med en del förnödenheter själva, varför de måste ha vissa tillgångar för att kunna få komma in där. På vissa hem inta pensionärerna sina måltider gemensamt, i andra hör till varje bostad ett kök eller en kokvrå, och vederbörande kan välja om hon vill gå till dukat bord eller ej. Alla de nu nämnda hemmen och även andra äro avsedda för personer såväl från Stockholm som landsorten, men på senare tider ha uppstått en hel rad av Hem för gamla upprättade av de olika församlingarna med stöd av kommunen. Dessa hem äro endast avsedda för församlingsbor, och såväl män som kvinnor finna tillträde. Här erhålla de gamla rum och kök, värme, gas och stundom även lyse för en förhållandevis ringa penning. Mången gång får Fattigvården emellertid träda hjälpande emellan. Det är tyvärr så mycket som till livets nödtorft hörer. Borgerskapets änkehus, Drottninghuset och Frimurarnas hem på Li-

Gamla Finska Linnemagasinet, Stockholm

Drottninggatan 38.

Hamngatan 17 (filial).

Specialaffär i linnevaror.

Obs! Endast höga kvalitetsvaror till enastående billiga priser.

SPEC. UTSTYRSLAR.

— FÖRSLAG LÄMNAS GRATIS.

dingön mottaga som av namnen framgå endast vissa kategorier av kvinnor; många flera, vart och ett med sina speciella villkor för intagning, finnas, men en redogörelse för dem alla skulle bliva alltför vidlyftig.

Till sist även några ord om den modernisering och omvandling de gamla fattighusen undergått. Själva ordet är totalt bannlyst, skulle någon råka använda ordet hjon, som ju förr var benämningen på fattighusens klientel, så mötes han eller hon med vreda blickar. De ålderdomshem av äldre datum som alltfört finnas, exempelvis Sabbatsberg och Rosenlund, ha underkastats genomgripande förändringar, det är ej mycket mer än de yttre skalerna som återstå. Systemet med salar existerar visserligen alltfjämt, men antalet i dessa boende har minskats, sängarna ha dragits i sär, en och annan bekväm stol har förirrat sig in, och korridoren och fönstersmygarna med en grann mattstump, bekväma korgstolar och blommor göra ett hemtrevligt intryck, de liksom inbjuda till vila och samspråk. "Teköken" — vilka närmast motsvara den moderna våningens serveringsrum — där var och en kan ha sin lilla kaffepanna puttrande snart sagt dagen lång, äro praktiskt inredda och hygienens krav tillgodosedda så långt sig göra låter. Maten är ett kapitel för sig, den hör man ju litet då och då anmärkas på, men i det stora hela finnes knappast fog för kländer. Enformig blir den av helt naturliga

skäl, när minsta ändring — förbättring — går löst på många tusen kronor, men den starka och fortlöpande kontroll, som utövas, borgar för att åtminstone icke några underhålliga varor bjudas de understödstagande.

För något år sedan slogos portarna upp till vårt nyaste ålderdomshem, Gammelbyn. Det är ordnat efter ett i Stockholm alldeles nytt system med en rad mindre hus, vart och ett rymmande 25 gamla. Där bo de två i varje rum, en och annan har t. o. m. eget rum beroende på utrymmesförhållandena. De nio husen ligga inom planterat område, till vart och ett hör ett större samlingsrum, badrum och tekök, maten kommer från ekonomihuset, som också rymmer en stor samlingshall, sjukavdelning, en liten handelsbod, bostad för husmor och sköterska m. fl. Allt är så prydligt och inbjudande, praktiskt och hygieniskt som man rimligtvis kan begära; den besökande, som tagit hemmet i skärskådande, lämnar det i tanke att här är väl i sanning en fridens kyska boning till finnandes. Det blev också eliten från de större hemmen, som plockades in på Gammelbyn. Emellertid visar sig att en och annan "icke trivs" utan längtar tillbaka till sitt gamla "hem". Systemet med smårum är mindre lyckligt, ifall man ej kan komma överens med sin rumskamrat, då är en stor sal bättre, alltid finns det någon att prata med, alltid är det trevligare än att sitta och tjura och se snett på sin likaledes tysta och

Lundahls Möbelolja

är ett utmärkt renoveringsmedel för bonade, polerade och lackerade möbler, golv, korkmattor etc. Borttager vattenfläckar på bonade möbler, återställer dem i sitt nybonade skick. Efter användning av oljan är möbelen impregnerad.

LUNDAHLS TEKN. FABRIK
Köpmangatan 24.
Stockholm.

sårade granne. Det är ju oftast rena rama obetydligheten det rör sig om, men vad annat består livet av för de gamla och uttjänta än bara obetydigheter, de växa i inbillningen till hela berg och tynga ned tillvaron. Alltså träffar man på Sabbatsberg eller Roslund stundom en eller annan gumm som myser över sitt Församlingsblad eller sin stickstrumpa och svarar på förfrågan: "Det är så skönt att vara här igen". Tills nästa gång något är på tok!

Mycket mer kunde vara att säga om alla dessa och andra slag av hem som stå de arbetslösa, de gamla och fattiga kvinnorna till buds. Vad som nämnts är i själva verket blott en liten axplockning, avsedd att visa hur samhället och enskilda tänkt sig utvecklingen i den mån den kan låta sig realiseras.

Till en sida av saken ställer man sig med skäl tveksam. Är det verkligen nödvändigt att alla dessa hem för gamla läggas inom stadens hank och stör. Bliva icke med nödvändighet kostnaderna här större, oron, het sen och jäktet plågsamt för de gamla, för vilka det mången gång är för enat med livsfara att ge sig ut på allfarsvägarna? Isoleringen på landsbygden behöfde ju ej kännas särskilt tryckande, när det är många som bo tillsammans, och radio, böcker och tidningar förmedla förbindelsen med yttervärlden. Att i det fallet söka med förnuftsskäl övertyga en inbiten Stockholmare om det riktiga i att flytta till landet på gamla dar lönar

sig emellertid icke; det vet man se'n gammalt. På eller rättare sagt vid en gata i sin kära stad skall han leva — och dö.

ELISIF THÉEL.

Basker eller plymagehatt?

Det är inte alltid lätt att vara modern ung flicka. Men det är roligt, det är en spännande lek att verkligen vara modern, att till varje pris försöka visa sig värdig allt det talande, diskuterande och skrivande, som ständigt ägnas oss, moderna unga flickor. Se t. ex. på våra kläder, hur mycket har de i alla tider inte granskats, kritiserats och för det mesta klandrats. Varför? Därför att de varit moderna.

Vi måste skapa om vår typ, om och om igen. Minns ni oss för ett år sedan? Käcka, pojaktiga, i en kort trench-coat, en slät shingle och en liten blå baskermössa så långt bak på nacken det överhuvud var möjligt. Det hela såg så enkelt ut, vår typ var så självklar. Men innan vi lyckats komma därefter hade det kostat oss en hel del möda. Anläggandet av den rätta pojaktiga, strykbrädsplatta figuren, hållningen med den litet kutiga ryggen, svanken och de framskjutna höfterna. Våra rörelser, våra gester, vårt tal och hela vårt uppträdande hade det där vissa något, det där odefinierbara, det där oförskräckta, pojaktiga, käcka, som gav oss epitetet "modern".

Och så kommer det nya gammaldags modet av år 1931 och ställer till revolution!

Männe vi finna oss däri? Lungt och sansat taga vi förhållandena i betraktande. Här står vi i all vår pojaktiga charm med vår friska och käcka jargong, här står vi och betraktar små rokokohattar och turnyrklänningar från kejsarinnan Eugenie's dagar. Que faire? Vi provar en så'n där

Skogens Ättika

välsmakande bords- och inläggningsättika

Tillverkare:

**Skogens
Kol Aktiebolag**

Bollnäs

hatt, nej, det går inte, det ser löjligt ut till vår släta shingle, våra kraftiga raka ögonbryn. Vi provar en lång, lång klänning med volanger, rosetter och rysch, litet tvekannde drager vi på oss en florstunn halvante. Det passar inte alls. Vi förstår att här måste vi åter skapa om vår typ. Vi lägger håret i djupa vågor, gör små lockar i nacken, vi gör ögonbrynen mjukare och tunnare, se, genast ser den lilla tricornen mera hemma ut. Vi rätar på oss, vi försöker att förlåna våra rörelser litet mera värdighet, litet mera mjuk och gammaldags kvinnlighet. Och se, turnyren trivs på oss, puffärmarna och halvvantarna är oanat klädsamma.

Vi är riktigt roade! Men en aning förfärad. Ty varthän skall detta leda? Ännu så länge har vi ju kvar en hel del av våra sportsliga och praktiska kläder för förmiddagsbruk. Men man vet ju aldrig, hur det går, när modets diktatorer fått en idé. Och tänk, om vi kanske nästa år skall behöva släpa en fotsid kjol med plyschkant i gatan, när vi ilar iväg till vårt kontor, tänk, om vi skall spela tennis i krinolin och sitta vid ratten i vår öppna sportford med en hel blomsterrabatt på huvudet!

Då undrar jag ändå, om inte tiden är mogen för en liten protest. Ty när utvecklingen i alla avseenden går framåt, framåt efter praktiska och moderna normer, varför skulle då vi kvinnor i fråga om våra kläder gå bakåt? Det går inte, med krinolin kan man inte taga plats i en nickelglänsande funkisstol eller röra sig i en modern tvårumslägenhet, i turnyr och florstunna halvantar kan vi inte sätta ett reservdäck på forden eller hålla i golfklubban.

Så snälla herr Poiret och Worth och Le-long och vad ni heter, låt oss behålla våra praktiska kläder. Ty vi moderna kvinnor har varken tid eller råd eller lust att bli lyxföremål i krinolin, korsett, peruk och alla övriga attiraljer, som gjorde tillvaron så ansträngande för våra stackars förmödrar.

PIA.

Om Brasilien.

Bertha Lutz berättar, och Bertha Lutz är Brasiliens vackra, intagande och energiska kvinnosaks pionjär. Den som råkat henne glömmer inte lätt det livfulla ansiktet, de mörka ögonens vakna blick, det intryck av en eldig själs starka utstrålning som hennes hela personlighet ger. Var det i Genève 1920 eller i Rom 1923 som vi möttes vid Internationella Kvinnorösträttsalliansens kongress? Jag minns inte längre vilket, men henne själv minns jag väl, Brasiliens då mycket unga delegat, som Mrs Chapman Catt på en sydamerikansk agitationsresa med sin skarpblick för värde och duglighet vunnit även för det internationella arbetets intressen.

Nu har jag träffat på henne i Equal Rights, Washington-tidningen och National Woman's Party's organ. Jag tillåter mig att i Hertha återberätta hennes poängfulla skildring av brasilianska förhållanden, nu och när "de började".

En utländska, skriver Bertha Lutz, talade en gång om för henne att hon för ett halvt århundrade sedan, som den första respektabla kvinnan, tagit sig för att gå ut ensam i en brasiliansk stad. Och — det hade slagit så väl ut att männen hade stigit ned från trottoaren och stått där med hatten i hand medan hon gick ned för gatan.

Detta var således inte alldeles i går, och nu kan varenda respektabel kvin-

EVA
magasinet

Damernas intima
SPECIALAFFÄR

för underkläder, strumpor och korsetter.

Biblioteksgatan 11, Kungsgatan 29.

na i landet, fortsätter Bertha Lutz att berätta, promenera omkring på huvudstadens gator utan att en enda man ställer sig barhuvad i rännstenen när de passerar. Men därför har inte primitiva vanor helt försvunnit. En av Rios egendomliga syner är de talrika grupperna av unga sysslolösa män, som ända till sent på aftonen håller till på Avenida Rio Branco, den förnämsta gatan. De var så många — och så förargelseväckande — innan polisen började bötfälla dem för deras närgångenhet mot damer att när för tio år sedan kvinnor för första gången gingo in för ämbetsexamen och erövrade de bästa platserna en välkänd journalist tillskrev denna seger för kvinnorörelsen det faktum att de unga kvinnorna höll sig hemma och studerade, under det att de unga männen drev på gatorna.

Om nu detta var riktigt eller ej, kvinnorörelsen i Brasilien har startat på fullt allvar, och den är i ständigt framåtgående. Den har inte nått sin fulla utveckling ännu, men det får inte glömmas att den har en lång väg att gå — från våra illiterata mormödrar, som Bertha Lutz säger, till den nuvarande kvinnogenerationen, som uppehåller akademiska lärarplatser. På tjugo år har kvinnorna trätt ut ur den orientaliska avskildhet, i vilken de hölls i överensstämmelse med de av ålder vördade traditionerna från deras portugisiska förfäder och från morerna, som en gång översvämmade Portugal. Och nu, Sydamerikas första kvinnliga mär valdes i Brasilien.

Säkert, men långsamt, kommer brasilianskorna till sin rätt, ty där, som i de flesta länder, är kvinnofrågan en ekonomisk fråga. Så länge förhållandena tillät en man att underhålla inte endast hustru och barn utan också ett antal systrar, tanter och andra kvinnliga släktingar, var kvinnorna mer eller mindre nöjda med att stanna i hemmet, övervaka slavarna och tjänarna, laga efterrätter och sötsaker och i övrigt plöttra bort sitt liv. Men slavar är inte längre tillgängliga, pengarna har blivit knappare, levnadsstandarden högre och den arbetssamma immigrantkvinnan har blåst verksamhetslusten till liv . . . Nu finns det en mängd av lärarinnor, kontorsanställda och kvinnor i andra yrken. Den sista folkräkningen i Brasilien visade att den kvinnliga befolkningen utgjorde 16 till 17 miljoner och att av dessa 1 miljon kvinnor försörjde sig själva.

Det finns brasilianskor inom alla verksamhetsområden, från husligt arbete till sysslande med fiske och jakt. Det finns poeter och romanförfattare, flygare och ingenjörer. De har erövat ekonomiskt oberoende och begär nu fulla medborgerliga rättigheter.

Den kvinnliga rösträtten nämndes redan i Brasiliens första koloniseringsstider. En deputerad vid hovet i Lissabon pläderade saken för tvåhundra år sedan. Den första republikförsamlingen diskuterade den, och några medlemmar ville ge vissa kvalificerade kvinnor rätt att rösta genom ett tillägg till konstitutionen.

Vid köp av Lysnings- o. Hederspresenter

i SERVIS, KÖNSTGLAS samt slipad KRISTALL, vänd Eder med förtroende till Stockholms största specialaffär

Nordiska Kristallmagasinet

Drottninggatan 71. Stockholm. Kungsgatan 7.

Tapetkompaniet

Malmtorgsgatan 5

Kvalité och stil

Detta avslogs, men under motivering att den redan antagna konstitutionen gav alla medborgare, både män och kvinnor, rösträtt.

Sedan slumrade frågan genom tiderna tills en vacker morgon i december 1920 tidningarna var fulla med den. En senator hade framlagt en motion om rösträtt för kvinnor. Några dagar senare syntes en annan senator ge sig iväg till amerikanska legationen. Han förtalte att han skulle yttra sig om motionen, visste emellertid intet om saken men hade hört sägas att amerikanskorna hade rösträtt!

Året därpå kom en liknande motion upp i deputeradekammaren. Vid denna tid startade Bertha Lutz Brasiliens första kvinnosaksförening. Den var mycket liten, berättar hon, fem medlemmar, och fyra av dessa hade gått med under villkor att ingen skulle få veta något om det. Man förstår att Bertha Lutz var den femte!

Det gällde nu att intervju ledarna för de två politiska partierna och sätta dem in i att kvinnorna i en hel del länder var röstberättigade. Bertha Lutz uppsökte regeringspartiets ledare. — Min kära fröken, mumlade han, ni måste ta fel, det kan inte förhålla sig så. Jag är säker om att aldrig, inte i något land och inte vid någon tid, någon enda mänska skulle kunnat föreställt sig något så förhastat!

Oppositionens ledare var inte mycket bättre, men förmäddes av sin chef, som kandiderade för republikens

presidentskap, att stödja motionen. Han yttrade suckande att han gjorde detta endast på begäran av "the boss", han trodde inte på rösträtt för kvinnor och han hade sex döttrar och ingen av dem ville ha den. Men det skulle han inte ha sagt, alla sex döttrarna skrek i korus: Å nej, daddy, vi vill rösta!

Man får veta hur energiskt Bertha Lutz vidare bedrev sin rösträttsagitation, när frågan åter togs upp i parlamentet 1927. Energiska unga kvinnor red genom landet och talade för saken, och man kastade ned kvinnosakslitteratur under en 3—400-milsflygning. När debatten pågick i kamrarna lät unga kvinnliga flygare agitationsblad regna ned över parlamentsbyggnaden. Men ännu var man inte mogen för reformen, ehuru hela pressen hade vid denna tid gått över på kvinnornas sida.

Sedan dess har det varit revolution i Brasilien, regeringen har störtats och även kvinnorna har berörts av omvälvningen. Några har gått in i armén(!), berättar Bertha Lutz, en organiserade till och med en hel bataljon, kom ned med den från bergen och paraderade på Rios gator...

Det sista häpnadsväckande meddelandet från Bertha Lutz är att polischefen i Rio är en kvinna, dr Baptista Luzardo, en brinnande feminist. Hon har förklarat att det med säkerhet kan drivas igenom att kvinnorna i Brasilien tillätas att rösta vid nästa val.

E. K.

DÖVAS VÄLS

Syateljé och lappcentral mottager beställningar och lagningar av all slags sömnad. Östermalmsg. 33, n. b. Tel. 16193. Öppet vardagar 9—7, lördagar 9—2.

GER ARBETE ÅT DÖVA KVINNOR.
Moderata priser. Vålgjort arbete.

Selma Larson

Tegnérgatan 35, ½ tr.

Plissering Picot, Hålsöm, Knappslagning utföres.

10 % lämnas till Fredrika-Bremer-Förbundets medlemmar.

Notiser från bokvärlden.

Från Augustus till Trajanus. Av *Anna Maria Roos*. Svensk Lärartidnings förlag.

Den serie utmärkta skildringar ur världshistorien — "Genom seklerna" —, som förf. påbörjat för några år sedan, har utökats med en fjärde samling, *Från Augustus till Trajanus*, vilken bok som del XIV ingår i "Ungdomens Bibliotek".

Kejsartidens första skede, omfattande nära halvtannat århundrade, en skiftesrik, stormig period, är de nya skildringarnas föremål. Mot bakgrunden av brokiga bilder ur den romerska antikens liv framstå dess härska gester med sin omgivning ej likt marmorstatyer i ett museum, utan som de levande människor de en gång voro, ty de psykologiska sammanhangen bakom deras utveckling och handlingar klarläggas så vitt möjligt.

Förf. berättar med klassisk måttfullhet, men man får en stark känsla av tidens bjärta, ofta skärande mot-satser: mellan en konstnärligt och intellektuellt högtstående kultur och en häxsabbat av lidelser och grymhet, mellan enstaka rättänkande och ädla människors strävan och en vida spridd moralisk urartning.

I teckningen av Tiberius ansluter sig *Anna Maria Roos* till de framstående forskare — *Mommsen*, *Ferrero* och *Talvert* — vilka av denne kejsare giva en vida mer sympatisk bild än den traditionella.

Ett gott grepp är att förf. i boken medtagit en utförlig och i det historiska sammanhanget infogad skildring av Jesu liv och kristendomens tidigaste utbredning.

Med en lättfattlig framställning förenas en fulländad stil, vilket gör

boken, som prydes av talrika illustrationer, ägnad att fångsla såväl äldre som yngre historieintresserad publik.

AIVVA UPPSTRÖM.

Resa till romanernas värld. En saga om människorna och lyckan. Av *Elswig Thunberg*. Hugo Gebers förlag.

Det är inte precis av godo att söka skriva i *Hjalmar Bergmans* stil. Denne mästare lär ingen med framgång imitera. Men tar man *Elswig Thunbergs* bok som ofrivillig och inte avsedd reminiscens av den geniale döde diktarens skaparart, så måste man ge den det erkännandet att den är roande som den mest skickligt anlagda detektivroman och att bisarreriet är verkligt fångslande. Vem av oss följer inte också med tjusning sökandet efter en miljon, och hur spelar inte ens egen fantasi med i härligheten av prasslande tusenlappar som till sist letas fram bland damm, skröp och lump på en gammal vind!

Man kan hitta på ledsammare göra än att följa med på *Elswig Thunbergs* resa till romanernas värld.

E. K—n.

Daniel Wallins teaterskola börjar i oktober sitt andra läsår. Ledare för skolan är även i år recitatören *Daniel Wallin*, som själv undervisar i talteknik och välläsning.

För övrigt förfogar skolan över en rad framstående lärare i de olika ämnen: dans, plastisk, fäktning, mimik, sång, rollinstudering, maskering och teaterhistoria. En nyhet för detta läsår är språkundervisningen, vid vilken särskild vikt lägges och som kommer att ledas av infödda lärare. I övrigt hänvisas till annons i denna tidskrift.

C. J. Pahlmans Bokbinderi

Inneh.: C. D. CARLSSON
Specialité: Handbundna band för offentliga och privata bibliotek! Humana priser!
Sergelgatan 4 — Stockholm
Telefon 96 84. Etablerat 1842

Sthlms Dentallaboratorium & Tandtekniska Institut

— E. Strandberg. —
Birgerjarlsgatan 127. Tel. V. 620 60
Fullständig utbildning i tandteknik.
Specialkurser — Aftonkurser.

F.-B.-F.-kretsarna.

Gävlekretsens stora höstfest gick av stapeln den 18—19 sept. å Stadshuset. Över allt lyste höstens färger i de smakfullt dekorerade rummen och i de trevligt arrangerade stånden kunde köpas mångt och mycket smått och gott.

För den själsliga välfägnaden svarade dels en teaterpjäs, Kusinerna (av Levertin, scenbearbetningen av Hyllén-Cavallius), och dels en kabaretavdelning, som lämpligen kunde njutas som dessert på den förra. Den spelades mycket förtjänstfullt av föreningens amatörer, och applåderna och blommorna övertygade också om framgången. Kabaretavdelningen gästades av ingen mindre än Gustaf den tredje, som fick sig en duvning i Fredrika-Bremer-Förbundets program och syfte. Ett litet nätt sångspel utfört av sångbegåvade ungdomar slog också an, och när självaste Zarah Leander uppträdde, föll allt motstånd platt till marken. Zarah var för övrigt en liten sensation, det var nämligen en ung pojke, som på ett utmärkt sätt spelade den berömda stjärnan.

En trevlig och innehållsrik tidning, Ringblomman, med bidrag av många kända namn, hade utgivits till festen.

Hälsingborgskretsen sammanträdde den 5 maj, varvid fröken Signe Wennberg gav en redogörelse för förbundets årsmöte i Lund—Malmö 1931.

Därefter skildrade friherrinnan Elsie Mannerheim En vintervistelse i Mallorca. Det intressanta föredraget beledsagades av en mängd vackra ljusbilder.

Mariestadskretsen hade torsdagen den 24 sept. allmänt sammanträde å Hushållsskolan. Fru Bergenfeldt och fröken Langenheim, som varit kretsens ombud vid förbundets årsmöte i Lund, redogjorde för detta. Efter sammanträdet supé och samkväm med sång av musikkdirektör Helga Blennow.

Stockholmskretsens Fredrika-Bremerkola inledde sin hösttermin den 18 september med samlingsafton i Klara Folkskolas collegiesal. Sedan v. ordföranden i studiekommittén fröken Ellen Kleman lämnat meddelanden om de nyinrättade frieleverplatserna och det resestipendium, som kommer att utdelas nästkommande termin, berättade fru Vivi Laurent-Täckholm om upplevelser och intryck från sin fleråriga vistelse i Egyptenland. Föredraget beledsagades av en serie balloptikonbilder. Fröken Carin de Frumerie, med ackompanjering av fröken Ragnhild de Frumerie, glädde de närvarande med sin violoncell.

Den 7 oktober sammanträdde kretsen å Årsta klubblokal under fröken Ida von Plomgrens ordförandeskap, varvid fru Signe Henschen talade om sina erfarenheter angående Medling i äktenskapstvister. En livlig diskussion, vilken huvudsakligen rörde sig om huruvida medlingen fortfarande borde vara obligatorisk eller om den borde göras frivillig, följde och därpå tesupé.

Tomelillakretsen hade den 2 okt. sammankomst å Stora Hotellet, varvid fil. mag. fru Rut Wedin Rothstein, Malmö, höll föredrag med ljusbilder om Ryska kvinnor. Efter föredraget vidtog samkväm.

En verklig njutningsdryck får Ni av

Kobbs
Zaryana Té

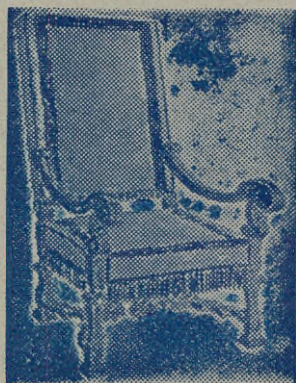
Erhålles överallt i originalpackningar
å 75 öre, Kr. 1.25, 1.75, 3.50, 6.75

HERTHA

Tidskrift för den svenska kvinnorörelsen, utgiven av FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET. Redaktör: *Ellen Kleman*.

Samtliga förbundsmedlemmar erhålla tidskriften. *Icke-förbundsmedlemmar* prenumerera å närmaste postanstalt eller i bokhandel. Pris för postuppl.: 1/1 år kr. 6: 50; 1/2 år kr. 3: 50; 1/4 år kr. 1: 90. Lösnummer 65 öre. Redaktion och exp.: 48 Klarabergsgat., Stockholm. Redaktionstid: tisdagar och fredagar kl. 1—3. Tel. Norr 48 50, 27 62. Expeditionen: kl. 11—4 varje söckendag. Tel. Norr 48 50, 27 62.

Ett stilfullt hem —

Till överkomligt pris kan Ni erhålla detta! Förmåliga rumsinteriörer komponeras.

Nybrogatan 46, Stockholm. Tel. ö. 42 07.

Infordra kostnadsförslag från vår Arkitekt S. Stenström, som gratis står till Edert förfogande med skisser och upplysningar.

Ring endast ö. 42 07.

Kredit ordnas!

Löfgrens Möbelsnickeri,

Mölnbo. Tel. 77.

Föreståndarinna

kommer att anställas vid Fredrika Bremer-Förbundets statsunderstödda lant-hålls- och trädgårdsskola Apelryd pr Båstad från och med 1 mars 1932. Kompetenta sökande äga före 1 november 1931 ingiva behöriga ansökningshandlingar till Fredrika-Bremer-Förbundet, Klarabergsgatan 48, Stockholm, eller till styrelsens ordförande landshövding Axel Mörner, Halmstad.

Begär alltid VITRUM:s tillverkningar:

Ferrol Vitrum det mest aptitgivande och stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält, fördrages det av den ömtåligaste mage. Tages på grund av sin angenäma smak lätt av såväl barn som vuxna.

Laxermarmelad Vitrum angenämt avföringsmedel av jämn verkan.

Sodapastiller Vitrum mot halsbränna och magsyra, välsmakande.

Apoteksvarucentralen
Vitrum
Apotekareaktiebolaget

Innehåll.

Den sociala hjälpverksamheten vid sjukhusen. *Av Sigrid Eklundh.*
Genève och kvinnornas nationalitetsfråga.

Två böcker. *Av Ellen Kleman.*

Rättegångsreformen. *Av Sigrid Beckman.*

«Hem» i Stockholm. *Av Elisif Théel.*

Basker eller plymagehatt?

Om Brasilien.

Notiser från bokvärlden.

F.-B.-F.-kretsarna.

Damer, kläd Er svenskt!

Ett välkänt modellmärke

Klänningar med detta märke äro i en klass för sig. De utföras ej som masskonfektion utan nästan varje firma har sin modell.

För hösten finnas våra modeller i samtliga stoffer som lanseras av de ledande modellhusen. Modellerna

äro fullt i nivå med vad Paris och Wien bringar. Begär hos

Eder leverantör få prova en HB-klänning. De finnas hos samtliga

ledande firmorna i landet

Hugo Bengtsons A.-B.
Stockholm